

Vergaderjaar 2024–2025

36 178

Voorstel van wet van de leden Paulusma, Becker, Westerveld, Van Nispen en Kostic tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en enige andere wetten in verband met het strafbaar stellen van handelingen gericht op het veranderen of onderdrukken van de seksuele gerichtheid, genderidentiteit of genderexpressie (Wet strafbaarstelling conversiehandelingen)

Nr. 18

NADER GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID SIX DIJKSTRA TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 17

Ontvangen 9 september 2025

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

In artikel I, onderdeel B, wordt na het voorgestelde artikel 285ba, eerste lid, een lid ingevoegd, luidende:

1a. Onder het oogmerk om de seksuele gerichtheid of genderidentiteit van een persoon te veranderen of te onderdrukken is niet begrepen het oogmerk om op te roepen tot terughoudendheid, voorzichtigheid of reflectie ten aanzien van een sociale of medische transitie in relatie tot de genderidentiteit van een persoon.

II

In artikel III, onderdeel A, wordt na het voorgestelde artikel 297b, eerste lid, een lid ingevoegd, luidende:

1a. Onder het oogmerk om de seksuele gerichtheid of genderidentiteit van een persoon te veranderen of te onderdrukken is niet begrepen het oogmerk om op te roepen tot terughoudendheid, voorzichtigheid of reflectie ten aanzien van een sociale of medische transitie in relatie tot de genderidentiteit van een persoon.

Toelichting

Met dit amendement wordt wettelijk verankerd dat de voorgestelde strafbaarstelling uit lid 1 van het voorgestelde artikel 285ba Wetboek van Strafrecht niet van toepassing is als de handelingen waar het om gaat louter strekken tot het oproepen tot terughoudendheid, voorzichtigheid en reflectie ten aanzien van sociale of medische transitie in relatie tot de genderidentiteit van een persoon die jonger is dan achttien.

In het kader van de voorgestelde strafbaarstelling geldt een medische exceptie. Echter, ten aanzien van een aantal beroepsgroepen is niet met voldoende zekerheid te zeggen dat zij zich daar met succes op kunnen beroepen. In de wetenschapstoets wordt ook op dit risico gewezen. De wetenschappers stellen daarin bijvoorbeeld: «Dit risico geldt voor alle psychologen en hulpverleners die met jongeren werken die zich als trans identificeren of problemen ervaren waarbij hun genderidentiteit een rol speelt; met name genderpsychologen. Zij hebben vanuit hun beroepsstaandaard de plicht goede zorg te leveren, waarbij hoort het stellen van serieuze vragen over de beleving van genderidentiteit/seksuele gerichtheid.» Initiatiefnemers geven aan dat BIG-geregistreerde hulpverleners zijn uitgezonderd van deze wet onder de medische exceptie. Echter, mede op basis van de lezing van de wetenschappers, is indiener er niet van overtuigd dat alle relevante groepen hulpverleners nu worden gevrijwaard.

Indiener ziet op basis van het bovenstaande het risico dat de professionele bewegingsruimte van bijvoorbeeld niet-BIG-geregistreerde psychologen, maatschappelijk werkers, docenten en jongerenwerkers wordt beperkt en dat bijvoorbeeld de onduidelijkheid omtrent «genderidentiteit» kan leiden tot handelingsverlegenheid bij deze beroepsgroepen. Dat is volgens indiener zeer onwenselijk en kan bovendien averechtse effecten hebben voor de bescherming van groepen die met deze wet beschermd moeten worden. Indiener vindt het van groot belang dat, zeker jongeren, op professioneel gebied met iemand over deze onderwerpen kunnen praten zonder dat de betreffende hulpverlener zich te beperkt voelt in het geven van adviezen en coaching.

Indiener hecht er waarde aan dat een hulpverlener de ruimte voelt met iemand in gesprek te gaan, ook als de opvattingen van de hulpverlener schuren met, sterk afwijken van, of zelfs diametraal staan tegenover die van de betreffende persoon – en dit door de betreffende persoon geïnterpreteerd kan worden als het onderdrukken van zijn of haar genderidentiteit. Temeer gezien het volgende wat is aangehaald in de wetenschapstoets: «Bij de meerderheid van pre-puberele kinderen met genderdysforie verminderen of verdwijnen de genderdysfore gevoelens.¹ Ook voor adolescenten en jongvolwassenen is een stabiele zelflabeling van genderidentiteit niet altijd een gegeven.²»

Om dit risico zo veel mogelijk te verkleinen, stelt indiener voor de voorgestelde frase in de wettekst op te nemen, zodat de nieuwe strafbaarstelling er niet toe zal leiden dat de genoemde beroepsgroepen worden belemmerd in de uitoefening van hun werk. Indiener is zich ervan bewust dat het niet de intentie van initiatiefnemers is hetgeen hier beschreven is strafbaar te stellen, maar hecht er in het kader van robuuste wetgeving waarde aan dit te codificeren.

¹ Ristori, J., & Steensma, T. D. (2016). Gender dysphoria in childhood. *International Review of Psychiatry*, 28(1), 13–20. <https://doi.org/10.3109/09540261.2015.1115754> (p15).

² Ocasio, M. A., Fernandez, M. I., Ward, D. H. S., Lightfoot, M., Swendeman, D., & Harper, G. W. (2024). Fluidity in Reporting Gender Identity Labels in a Sample of Transgender and Gender Diverse Adolescents and Young Adults, Los Angeles, California, and New Orleans, Louisiana, 2017–2019. *Public Health Reports*, 00333549231223922. <https://doi.org/10.1177/00333549231223922>.

Indiener benoemt voor de volledigheid dat onder andere Frankrijk een soortgelijke clausule in de wettekst heeft opgenomen.³

Six Dijkstra

³ https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000045098547 L'infraction prévue au premier alinéa n'est pas constituée lorsque les propos répétés invitent seulement à la prudence et à la réflexion, eu égard notamment à son jeune âge, la personne qui s'interroge sur son identité de genre et qui envisage un parcours médical tendant au changement de sexe.